

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи

доцент І. В. Лещина

“ _____ ” _____ 20__ року

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія праці та управління

(назва навчальної дисципліни)

навчальний рік 2020 / 2021

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність/ОКР:

223 «Медсестринство», другий (магістерський) рівень

(шифр і назва спеціальності)

ОПП: «Сестринська справа»

Курс: 1, заочн.ф.н.

Силабус затверджено на засіданні кафедри
української мови, основ психології та
педагогіки

Протокол від.
“31” серпня 2020 року № 14

Завідувач кафедри української мови, основ
психології та педагогіки

проф. Фоміна Л. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“31” серпня 2020 року

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем загальної та передфахової
підготовки

Протокол від.
“02” вересня 2020 року № 1

Голова методичної комісії ХНМУ з проблем
загальної та передфахової підготовки

проф. Вовк О. Ю.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“02” вересня 2020 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Фоміна Л. В., завідувачка кафедри, професорка, канд. філол. наук
2. Шейко А. О., викладач, канд. психол. наук
3. Наливайко Н. А., викладач, канд. пед. наук

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Психологія праці та управління» складена відповідно до Освітньо-професійної програми «Сестринська справа» та проєкту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) для вищих медичних навчальних закладів України III - IV рівнів акредитації для спеціальності 223 «Медсестринство» - другого (магістерського) рівня, напрямку підготовки 22 «Охорона здоров'я».

Опис навчальної дисципліни (анотація) У сучасному світі зростає роль психологічних знань про людину, що зайнята трудовою діяльністю. Зміни, що відбуваються практично в усіх сферах розвитку сучасного суспільства, торкнулися і сфери професійної діяльності людини, що кардинально змінюється, значно ускладнюється у професійній діяльності в цілому, так і більшості її видів зокрема. Майбутнім медсестрам необхідно розумітися на фізіологічних і психологічних аспектах праці, її основних компонентах, чинниках, що впливають на людину і ефективність здійснюваної нею діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Психологія праці та управління» базується на вивченні студентами основ педагогіки, психології, філософії.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Психологія праці та управління» є забезпечення професійної компетентності майбутніх медсестер шляхом ознайомлення з психологічними закономірностями трудового процесу, психологічними вимогами до особистості працівника, а також формування навичок здійснення професійної та особистісної взаємодії з співробітниками та пацієнтами.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Психологія праці та управління» є формування фахівця, здатного співпрацювати з родинами пацієнтів та безпосередньо з хворими, кваліфіковано надавати послуги, дати цілісне уявлення про процес праці та професійної й особистісної взаємодії, озброїти знаннями про основні теоретичні підходи її здійснення, сприяти підвищенню теоретичного усвідомлення студентами сутності процесу праці та її суспільного значення, навчити розуміти і

використовувати в своїй професійній діяльності основні теоретичні положення, розвивати потребу в здобутті наукових знань про нові підходи та методи в своїй роботі.

Після вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- Визначення основних понять науки
- Особливості трудової діяльності
- Розуміти, що таке професійна придатність та знати її основи
- Сучасні теорії мотивації праці
- Знатися на різновидах конфлікту та способах його вирішення.

вміти:

- Володіти професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування
- Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями у організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності
- Створювати і погоджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

–інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі медсестринства та в освітньому процесі, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації; здатність до планування, організації та управління; навички міжособистісної взаємодії; уміння

виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

спеціальні (фахові, предметні):

Вміння застосовувати теоретичні знання та практичні уміння при організації управління в медсестринських структурних підрозділах; уміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах освіти.

Результати навчання:

Володіти професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування. Демонструвати достатню компетентність та самостійно вирішувати ситуації професійної діяльності. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями у організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності. Використовувати мотивацію та стимулювання як внутрішній та зовнішній фактори в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь. Виявляти активність у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю. Дотримуватися етико-деонтологічних засад у професійній діяльності. вирішувати проблемні питання щодо особистісних переконань та етичних міркувань. Демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; проявляти самостійність і відповідальність в роботі. Координувати, модифікувати методи і технічні прийоми, комбінувати поєднання двох або більше навичок для виконання типових та нетипових професійних завдань. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою медичної сестри-магістра, вміння генерувати нові ідеї в області медсестринства. Застосовувати педагогічні технології на рівні достатньому для реалізації розроблених програм навчальних дисциплін за спеціалізацією у вищих навчальних закладах.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години 3 кредити ЄКТС.

Розділ 1. Психологія праці та управління як наука.

Психологія праці як наука. Суб'єкт праці та його професійний розвиток. Психофізіологічні основи трудової діяльності. Психологія професій. Соціально-психологічні проблеми у колективі. Умови вирішення виробничих конфліктів. Мотивація професійної діяльності. Розвиток професійної самосвідомості. Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності. Працездатність та її динаміка.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>223 «Медсестринство»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 14 самостійної роботи студента – 76	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		4 год.
		Практичні, семінарські
		10 год.
		Лабораторні
		год.
		Самостійна робота
		76 год.
Індивідуальні завдання:		
год.		
Вид контролю: диф.залік		

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна або вечірня)					
	усього	У тому числі				
лек		пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ дисципліни 1						
Тема 1. Психологія праці як наука	10	2	2			6
Тема 2 . Суб'єкт праці та його професійний розвиток	7					7
Тема 3. Психофізіологічні основи трудової діяльності	9		2			7
Тема 4. Психологія професій	8		2			6
Тема 5. Соціально-психологічні проблеми у колективі	12	2				10
Тема 6. Умови вирішення виробничих конфліктів	12		2			10
Тема 7. Мотивація професійної діяльності	11		1			10
Тема 8. Розвиток професійної самосвідомості	10					10
Тема 9. Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності	10					10
Підсумкове заняття	2		1			
Разом за розділом 1	90	4	10			76
Усього годин по дисципліні	90	4	10			76

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія праці як наука	2
2	Суб'єкт праці та його професійний розвиток	2
Усього лекційних годин		4

5. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія праці як наука	2
2	Психофізіологічні основи трудової діяльності	2
3	Психологія професій	2
4	Умови вирішення виробничих конфліктів	2
5	Мотивація професійної діяльності	1
6	Підсумкове заняття	1
Усього годин практичної роботи		10

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія праці як наука	6
2	Суб'єкт праці та його професійний розвиток	7
3	Психофізіологічні основи трудової діяльності	7
4	Психологія професій	6
5	Соціально-психологічні проблеми у колективі	10
6	Умови вирішення виробничих конфліктів	10
7	Мотивація професійної діяльності	10
8	Розвиток професійної самосвідомості	10
9	Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності	10
Усього годин самостійної роботи		76

9. Індивідуальні завдання

Доповіді, есе, професійно-орієнтовані завдання

Тема доповідей

1. Структура, функції та основні категорії психології праці та управління
2. Методологія та методи психології праці та управління
3. Історія психології праці та управління від початку існування і до сьогодення
4. Перспективи розвитку психології праці та управління
5. Фахова компетентність як показник психологічної готовності студента до професійної діяльності
6. Виробничий конфлікт як соціальне явище
7. Основи управління організацією.

10. Завдання для самостійної роботи

Підготовка до практичних занять. Опрацювання матеріалу за опорним конспектом. Робота з допоміжною літературою. Пошукова та аналітична робота.

11. Методи навчання

Словесні (установча лекція, бесіда, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація); практичні (практична робота, самостійна робота).

12. Методи контролю

Усне опитування, самостійна робота, есе.

13. Форма оцінювання знань студентів

Оцінювання студентів проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ»

13.1 Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються ДЗ)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

13.2 Диференційований залік

Диференційований залік (далі - ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до – 80 балів. Оцінка з

дисципліни є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Диференційований залік з дисципліни – це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні

практичних завдань.

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

14. Методичне забезпечення

1. Освітньо-професійна програма (ОПП);
2. Програма навчальної дисципліни;
3. Плани самостійної роботи студентів;
4. Методичні розробки для викладача;
5. Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
6. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
7. Питання та завдання до контролю засвоєння розділу;
8. Перелік питань до диференційованого заліку.

15. Література

Базова

1. Алексеева Т.В. Соціально-психологічні аспекти становлення особистості як суб'єкта майбутньої професійної діяльності в умовах вузу / Т.В. Алексеева // Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної АПН України / [за ред.С.Д. Максименка]. – Т. XIII. – Част. 2. – К., 2011. – С. 9-17
2. Асеев В.Г. Психология труда: учеб. пособие / Владимир Григорьевич Асеев. – Ч. I. – 2-е изд. – Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. – 342 с.
3. Баклицький І.О. Психологія праці: підручник / І.О. Баклицький. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 655 с.
4. Зеер Э.Ф. Психология профессионального развития / Эвальд Фридрихович Зеер. – М.: Академия, 2009. – 240 с.
5. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія / Олег Матвійович Кокун. – К.: «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. – 200 с.
6. Носкова О.Г. Психологія праці: Учеб. посібник для студ.висш.учеб.заведеній. /Под ред. Е.А. Клімова. - М.: Видавничий центр "Академія", 2004. -384с.
7. Толочек В.А. [Сучасна психологія](#) праці: навч. посібник / В.А. Толочек-СПб.: Питер, 2005. -479 С.

Допоміжна

1. Левин К. Разрешение социальных конфликтов / К. Левин. – СПб.: Изд-во «Речь», 2000. – 408 с.
2. Левин К. Теория поля в социальных науках / Курт Левин. – СПб.: Питер, 2000. – 368 с.
3. Левченко Т.І. Мотивація суб'єкта у різних видах діяльності: монографія / Тетяна Левченко. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 448 с.
4. Ложкин Г.В. Практическая психология в системах «человек-техника» / Георгий Владимирович Ложкин, Надежда Ивановна Повякель. – К.: МАУП, 2003. – 296 с.

5. Ложкин Г.В. Практическая психология конфликта: учеб. пособие / Г.В. Ложкин., Н.И. Повякель. – 2-е изд., стер. – К.: МАУП, 2002. – 256 с.

16. Інформаційні ресурси

1. <https://www.msp.gov.ua/>
2. <https://www.kmu.gov.ua/ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada>
3. <http://www.nbu.gov.ua/>
4. <https://pidruchniki.com/>
5. <https://stud.com.ua/>

17. Питання до диференційованого заліку

1. Предмет, завдання та структура професійної психології.
2. Характеристика основних принципів професійної психології.
3. Класифікація методів дослідження у професійній психології.
4. Психологічна структура професійної діяльності: мета, мотиви, засоби, способи дій.
5. Класифікації професій, психологічна класифікація професій за Є.О. Климовим.
6. Психологічне тлумачення професії і праці.
7. Особистий сенс професійної діяльності людини.
8. Класифікація та структура мотивів праці.
9. Психічні стани людини в праці.
10. Професіографічний опис трудової діяльності.
11. Суб'єкт праці та професійно значущі якості особистості.
12. Конфлікти у професійній діяльності.
13. Прояви синдрому вигорання у медичних сестер.
14. Норми трудового дня, вимоги до місця роботи.
15. Шляхи попередження конфліктів та синдрому вигорання на роботі.